

İklim Uyum Programı

2019-2030

**İklim Uyum
Programı**

Giriş

Kalkınma Atölyesi, 20 yılı aşkın süredir Türkiye'nin farklı bölgelerinde yürüttüğü saha çalışmalarıyla kırılgan toplulukların yaşam koşullarını iyileştirmeyi, çocuk işçiliğini önlemeyi, toplumsal cinsiyet eşitliğini güçlendirmeyi ve ekolojik bütünlüğü korumayı temel almıştır. Bu birikim, iklim krizinin giderek derinleştiği günümüzde **"İklim Uyum Programı"**nın şekillenmesine de yön vermektedir.

Bizim için iklim uyumu yalnızca çevresel bir mesele değil, aynı zamanda toplumsal adaletin ve ekonomik sürdürülebilirliğin ayrılmaz bir parçasıdır. Tarımsal üretimden göç dinamiklerine, psikososyal etkilerden afet yönetimine kadar uzanan çok katmanlı sorunlar, yerelden öğrenilen deneyimlerle ele alınır. Bu nedenle programımız, çiftçilerin, kadınların ve gençlerin bilgi ve becerilerini artırmayı, kırılgan grupların dayanıklılığını güçlendirmeyi ve yerel yönetimler ile sivil toplum arasında kalıcı köprüler kurmayı hedefler.

Kalkınma Atölyesi'nin iklim uyum vizyonu, sahadan elde edilen bilgiyi politika süreçleriyle buluşturan, yereldeki deneyimleri ulusal ve küresel gündemlere taşıyan bir anlayış üzerine kuruludur. Uzun vadede amacımız, "onarıcı bir gelecek" için Türkiye'nin farklı havzalarında uygulanabilecek, sosyal sermaye üreten ve ekonomik dönüşümü destekleyen öncül modeller geliştirmektir. Böylece hem toplulukların hem de ekosistemlerin geleceğe daha güçlü adımlarla ilerlemesi mümkün olacaktır.

Yağmur, Çamur ve Çıplak Ayaklar

UNICEF desteğiyle uygulanan “Yağmur, Çamur ve Çıplak Ayaklar” çalışması, Adana Ovası’nda 2019’da yaşanan ani su baskını felaketinin mevsimlik gezici tarım işçileri ve çocukları üzerindeki etkilerini incelemiştir. Araştırma, 47 çadır yerleşiminde yaşayan 15 bini aşkın işçi ve 9 binden fazla çocuğun yaşam koşullarını görünür hale getirmiştir. Ani su baskını sonrası barınma, sağlık ve geçim kaynaklarındaki kayıplar detaylı olarak ortaya konulmuştur. Çalışma, afet yönetiminde mevsimlik işçilerin görünmezliğini tartışmaya açmıştır. Aynı zamanda çocuk işçiliği ve psiko-sosyal etkiler gibi konular da raporda kapsamlı biçimde ele alınmıştır. Saha görüşmeleriyle elde edilen bulgular, afetlere hazırlık ve müdahale planlarında bu topluluğun özel ihtiyaçlarının dikkate alınması gerektiğini göstermektedir. Proje, kırılgan grupların afet risklerine karşı korunmasını savunan öncü bir girişimdir. Aynı zamanda, Türkiye’de mevsimlik işçiler için bütüncül bir afet yönetimi modeline zemin hazırlamaktadır. Çalışma, iklim uyum programının sosyal kırılganlık boyutunu öne çıkararak politika yapıcılara harekete geçirmeyi hedeflemiştir.

LUND
UNIVERSITY

2021

İklim stresinin toplumsal etkileri:

Suriye’de kuraklık, kırılganlık ve çatışmanın entegre bir değerlendirmesi

İsveç Lund Üniversitesi tarafından yürütülen ve 2006-2010 yılları arasında Kuzey Suriye’de yaşanan kuraklığın toplumsal etkilerini incelemeyi amaçlayan “İklim Stresinin Toplumsal Etkileri: Suriye’de Kuraklık, Kırılganlık ve Çatışmanın Bütünlük Değerlendirmesi” (Societal Impacts of Climate Stress: An Integrated Assessment of Drought, Vulnerability and Conflict in Syria) başlıklı araştırma kapsamında, Kalkınma Atölyesi ile işbirliği yapılarak Adana, Hatay, Gaziantep ve Kilis illerinde saha çalışmaları yürütülmüştür.

KENT STATE
UNIVERSITY

2023

İşbirliği Çalışması

Kent State Üniversitesi ile yapılan işbirliği, iklim değişikliği ve sosyal kırılganlıkların kesişim noktalarını ele alan akademik bir ortaklıktır. Bu çalışma kapsamında farklı disiplinlerden araştırmacılar bir araya gelerek Türkiye’deki iklim uyum politikalarının toplumsal etkilerini değerlendirmiştir. Proje, yerel deneyimlerin küresel akademik ağlara taşınmasına katkı sağlamaktadır. Kalkınma Atölyesi ile üniversite arasındaki bilgi alışverişi, yeni saha verilerinin uluslararası düzeyde bilimsel yayınlara dönüşmesini mümkün kılmıştır. Özellikle kırılgan toplumların yaşadığı iklim streslerinin analizi, eğitim ve politika geliştirme alanında yol gösterici olmuştur.

2024

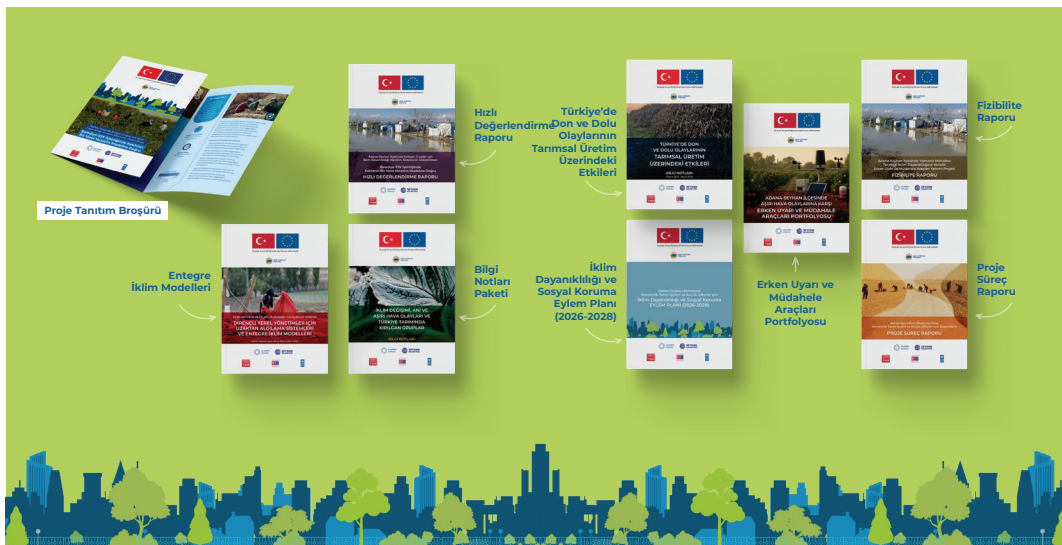
Seyhan İlçesinde Kırılgan Gruplar için İklim Dayanıklılığı Yönetim Sistemi

Seyhan Belediyesi ile ortaklaşa uygulanan bu proje, ani ve aşırı hava olaylarından en çok etkilenen küçük çiftçiler ve mevsimlik tarım işçilerinin dayanıklılığını artırmayı hedeflemektedir.

Projenin temel yaklaşımı, belediye ve sivil toplumun işbirliğiyle iklim değişiminden etkilenen dezavantajlı topluluklara dair önleme ve müdahaleye odaklı katılımcı bir yerel yönetim modeli geliştirmektir. Kapasite geliştirme programlarıyla çiftçilerin ve işçilerin bilgi ve becerileri artırılmaktadır. Belediye bünyesinde iklim değişikliğine yönelik kurumsal kapasite güçlendirilmektedir.

Proje kapsamında ayrıca ani hava olaylarına yönelik eylem planları hazırlanmakta ve erken uyarı sistemleri için yol haritaları oluşturulmaktadır. Savunu çalışmalarıyla yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde dezavantajlı grupların iklim politikalarındaki yeri güçlendirilmektedir.

Çalışmanın en önemli çıktısı, belediye ölçeğinde uygulanabilir bir "İklim Dayanıklılığı Yönetim Sistemi" modelinin ortaya çıkmasıdır. Böylece Seyhan, yerel yönetimlerin iklim uyumunda öncü bir örneğe dönüşmektedir. Proje, aynı zamanda iklim kaynaklı kırılganlıkların azaltılması ve sosyal adaletin güçlendirilmesi açısından önemlidir. Nihai hedef, bu modelin farklı kentlerde de uygulanarak ölçeklenmesidir.

RIT Research Institute
on Turkey

2024

Susuzluk ve Yoksulluk Projesi, Türkiye’de giderek derinleşen kuraklık, suya erişim krizleri ve bunların kırsal yoksulluk, geçim kayıpları ve iklim kaynaklı göç üzerindeki etkilerini görünür kılmak amacıyla Kalkınma Atölyesi tarafından Ekim 2024’te başlatılmıştır. Konya Kapalı Havzası, Beyşehir Gölü Alt Havzası ve Tuz Gölü çevresinde yürütülen kapsamlı saha çalışmaları; yerel topluluklarla yapılan görüşmeler, görsel belgeleme, bilgi notları ve politika odaklı toplantılarla desteklenmiştir. Proje, susuzluğu yalnızca çevresel bir sorun olarak değil; suyun ticarileşmesi, tarımsal üretim tercihleri, kamu politikaları ve toplumsal eylemsizlikle iç içe geçen çok katmanlı bir sosyo-ekonomik kriz olarak ele almaktadır.

2025 yılı boyunca üretilen bilgi, analiz ve diyalog süreçleri, projenin salt bir araştırma ve savunma girişiminin ötesine geçmesini sağlamış; Susuzluk ve Yoksulluk Projesi, havza ölçeğinde uzun vadeli bir dönüşümü hedefleyen Biyosfer 4K Programına evrilmiştir. Commonland’in Dört Kazanım Çerçevesi’nden esinlenen bu yaklaşım; ekolojik onarım, su ve toprak döngülerinin yeniden dengelenmesi, topluluk dayanıklılığı ve sürdürülebilir ekonomik geçim modellerini birbirini besleyen süreçler olarak kurgulamaktadır. Böylece proje, kısa vadeli çıktılara odaklanan parçalı müdahaleler yerine, yerel bilgiye dayanan, çok paydaşlı ve ölçeklenebilir bir iklim uyumu ve toplumsal dönüşüm vizyonu sunmaktadır.

Proje Çıktıları

Araştırma ve Raporlar

- Konya Kapalı Havzası Ön Saha Araştırması Raporu (2024–2025)
- Kırılgan Bir Ekosistemin Geleceği: Tuz Gölü'nde Dayanıklılık ve Dönüşüm Raporu
- İklim Değişiminin Göçe Etkisi Ön Araştırması

Bilgi Notları ve Politika İçerikleri

- Türkiye'de Ambalajlı Su Üretimi ve Suya Erişim Bilgi Notu

- Eylemsizlik: Yuvarlak Masa Toplantıları Raporu

Görsel ve Yaygınlaştırma Ürünleri

- Beyşehir Gölü ve Çevresinin Sosyal, Ekonomik ve Çevresel Panoraması Fotoğraf Albümü
- Kırılgan Bir Ekosistemin Geleceği: Tuz Gölü'nde Dayanıklılık ve Dönüşüm Fotoğraf Albümü

Toplantılar ve Kolektif Öğrenme Süreçleri

- “Kuraklık, Susuzluk, Yoksulluk ve Eylemsizlik” Semineri (Sabancı Üniversitesi)
- “Sessizliğin Bedeli” Yuvarlak Masa Toplantıları (İstanbul ve Ankara)

Programatik Çıktılar

- Biyosfer 4K Programı: 10 Yıllık Havza Ölçeğinde Dönüşüm Çerçevesi
Çok yıllık fon başvuruları ve tematik proje tasarımları

Extreme-Loss: İklim Stresi ve Toplumsal Etkiler

Bu proje, iklim stresinin toplumsal etkilerini disiplinlerarası bir yaklaşımla incelemeyi amaçlayan uluslararası bir araştırma girişimidir. Proje, farklı akademik alanlar arasında kalıcı bir diyalog ve işbirliği ağı kurarak yeni araştırma perspektifleri geliştirmeyi hedeflemektedir. Türkiye'nin toplam tarımsal üretiminin yaklaşık yüzde 10'unu sağlayan Konya'da gerçekleştirilecek pilot saha çalışması, iklim değişikliğinin yerelde yarattığı etkileri görünür kılacak ve bilimsel yayınlara temel oluşturacaktır. Proje kapsamında elde edilecek veriler, hem ulusal hem de uluslararası ölçekte araştırma fonlarına sunulacak yeni proje önerilerinin hazırlığında kullanılacaktır. Bu işbirliğinin Türkiye'deki ortağı, 2004 yılından bu yana yoksullukla mücadele, çevrenin korunması, toplumsal cinsiyet eşitliği, çocuk işçiliğinin önlenmesi ve sürdürülebilir kalkınma alanlarında çalışmalar yürüten Kalkınma Atölyesi'dir. Kalkınma Atölyesi'nin sahadan elde ettiği deneyim ve ürettiği araştırma raporları, proje için özgün ve değerli bir katkı sunmaktadır. Araştırma ekibinin önceki ortaklıkları, güçlü bir akademik arka planı ve güvenilir bir işbirliği zemini oluşturmaktadır. "Extreme-Loss", bu yönleriyle hem uluslararası araştırma ağlarının Türkiye'ye açılmasını sağlayacak hem de ülkenin iklim uyum politikalarına somut katkılar sunacaktır.

Gelecek Adımlar

2026-2030

Kalkınma Atölyesi'nin son on yılı aşkın süredir yürüttüğü iklim, afet, yoksulluk ve toplumsal kırılmalık odaklı çalışmalar; iklim krizinin Türkiye'de kalkınma süreçlerinden ayrı ele alınamayacağını açık biçimde ortaya koymaktadır. Adana Ovası'nda mevsimlik tarım işçileriyle yürütülen afet ve su baskını çalışmaları, Suriye kuraklığına ilişkin bölgesel araştırmalar, üniversitelerle geliştirilen akademik işbirlikleri, yerel yönetimlerle yürütülen iklim dayanıklılığı modelleri ve son olarak Susuzluk ve Yoksulluk Projesi kapsamında havza ölçeğinde gerçekleştirilen çalışmalar, iklim risklerinin sosyal adalet, geçim kaynakları, göç ve yerel ekonomiyle doğrudan ilişkili olduğunu göstermiştir. Bu birikim, İklim Uyum Programı'nın gelecek dönem yönelimini, iklim uyumunu kalkınma politikalarının merkezine yerleştiren bütüncül bir perspektif üzerine kurmasını mümkün kılmaktadır.

Önümüzdeki dönemde Kalkınma Atölyesi, farklı ölçek ve bağlamlarda edinilen bu deneyimleri üç tamamlayıcı eksende derinleştirmeyi hedeflemektedir.

İlk olarak, Beyşehir Gölü, Tuz Gölü, Seyhan ve Çukurova gibi sahalarda geliştirilen onarıcı tarım, su yönetimi, afetlere hazırlık ve geçim odaklı uygulamaların, iklim uyumu ve yerel kalkınmayı birlikte güçlendiren pilot modellere dönüştürülmesi planlanmaktadır.

İkinci olarak, UNICEF, UNDP ve akademik ortaklıklar çerçevesinde edinilen saha verileri ve yöntemlerin, yerel yönetimlerin ve kamu kurumlarının karar alma süreçlerine aktarılmasını sağlayacak politika diyaloglarının ve kapasite geliştirme mekanizmalarının güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

Üçüncü eksen ise, kadınlar, gençler ve kırılmalık grupların iklim uyumu süreçlerinde yalnızca yararlanıcı değil, bilgi üreten ve yön veren aktörler olarak konumlandığı katılımcı öğrenme ve dayanışma ağlarının yaygınlaştırılmasıdır.

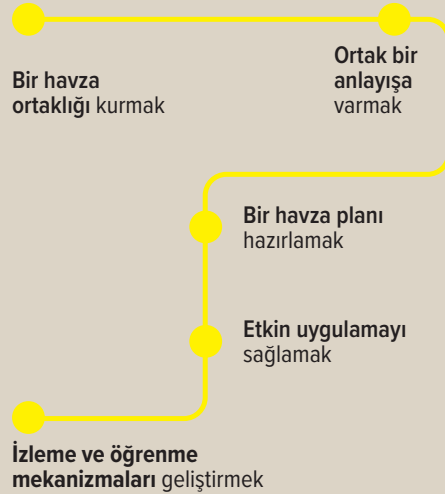
Bu doğrultuda İklim Uyum Programı, Commonland'in Dört Kazanım Çerçevesi'nden ilhamla; ekolojik onarım, sosyal dayanıklılık, ekonomik sürdürülebilirlik ve toplumsal ilhamın eş zamanlı olarak güçlendirildiği uzun vadeli bir kalkınma yaklaşımı sunmayı amaçlamaktadır.

Kalkınma Atölyesi, farklı havzalarda ve kentlerde geliştirilecek bu bütüncül modeller aracılığıyla, Türkiye'de iklim krizine karşı yalnızca uyum sağlayan değil; aynı zamanda adil, kapsayıcı ve onarıcı bir kalkınma yolunu mümkün kılan öncü uygulamalar üretmeyi hedeflemektedir.

Süreç

5 Unsur

Havza restorasyonu sürecimiz 5 unsurdan oluşur:

Etki

4 Kazanım

İlham ve Amaç

İnsanlara geleceğe dair umut ve yeni bir çözüm duygusu kazandırmak.

Sosyal Kazanım

İstihdam, eğitim, toplumsal bağlar ve güvenli mülkiyet hakları yaratmak.

Doğal Kazanım

Toprak, su, bitki örtüsü ve biyolojik çeşitliliği canlandırarak ekolojik işlevleri onarmak.

Finansal Kazanım

Uzun vadeli, adil ve sürdürülebilir ekonomik faaliyetleri teşvik etmek.

Havzalar

3 Bölge

Doğal Bölge

Sulak alanlar, çayırlar ve ormanlar gibi doğal ekosistemleri koruyup onararak havzanın ekolojik temelini yeniden inşa etmek.

Birleşik Bölge

Onarıcı tarım, agro ormancılık ve toprak restorasyonu yoluyla gıda, lif ve biyolojik çeşitliliğin üretimini bir arada gerçekleştirmek.

Ekonomik Bölge

Çiftlikler, yerel işletmeler ve doğal kaynakların değer zincirine dayalı kalıcı ve sürdürülebilir üretim ve işleme modelleri geliştirmek.

Zaman

10+ yıl

Başarılı ve sürdürülebilir bir havza restorasyonu bir nesil boyunca sürer, en az 10 yıl.

COMMONLAND

4 Kazanım Çerçevesi

İletişim Bilgileri

S. Gökçe Okulu / İklim Uyum Program Direktörü

info@ka.org.tr / gokce@ka.org.tr

+90 546 782 56 86

www.ka.org.tr

www.linkedin.com/in/gokce-okulu

KALKINMA
ATÖLYESİ

Bilim, Kültür, Eğitim, Araştırma, Uygulama, Üretim ve İşletme Kooperatifi

Çankaya Mah. Üsküp Cad. No: 16/14 Çankaya - Ankara - Türkiye

+90 [553] 211 38 97

  kalkinmaatolyesi

  kalkinmatolyesi

 info@ka.org.tr